

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนี้ ประเทศต่าง ๆ กำลังเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้มีประสิทธิภาพและเสถียรภาพยิ่งขึ้นตามลำดับ ประเทศไทยก็กำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน วัตถุประสงค์ประการหนึ่งของ การพัฒนาเศรษฐกิจ ตามที่ได้ระบุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๔ ก็คือ "การเพิ่มรายได้และยกระดับมาตรฐานการครองชีพ ของประชาชนให้สูงขึ้น โดยการระดมกำลังทรัพยากรของประเทศมาใช้ให้เป็นประโยชน์ สูงสุด เพื่อขยายผลผลิตและเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ" การที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้นั้น สิ่งที่สำคัญเป็นอันดับแรกก็คือการพัฒนา กำลังคน แต่เนื่องจากจำนวนประชากรของประเทศได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในอัตรา ถึงร้อยละ ๓.๒ ต่อปี ซึ่งย่อมก่อให้เกิดผลกระทบกระเทือนต่อการขยายปริมาณการ ผลิตและการเพิ่มทุนรายได้ต่อบุคคลเป็นอันมาก แต่การจัดการศึกษาให้แก่ประชากรนั้น ไม่สามารถที่จะพัฒนาให้ทันกับปริมาณการเพิ่มของประชากร จึงก่อให้เกิดปัญหาการ ขาดแคลนกำลังคนที่ได้รับการศึกษาและการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดี เพื่อให้มีความสามารถ และมีฝีมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

๑ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, แผนพัฒนาการเศรษฐกิจ แห่งชาติ, (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, สำนักนายกรัฐมนตรื) หน้า ๑๑.

๒ สภาวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน, เอกสารการสัมมนาทางวิชาการแห่งชาติ เรื่อง ประชากรของประเทศไทยครั้งที่ ๒, (๑๖ - ๑๕ ตุลาคม ๒๕๐๔, ศาลาสันติธรรม) หน้า ๑.

ประชากรทุกคนเป็นทรัพยากรที่มีค่าอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ ถ้าประชากรมีการกินที่อยู่ดี ก็ย่อมจะพัฒนาเศรษฐกิจได้สำเร็จสมความมุ่งหมาย การกินคือผู้ที่หมายความว่า ประชากรควรได้รับการศึกษา และมีรายได้พอเหมาะกะกับแรงงานที่เสียไป อันเป็นการส่งเสริมผลิตให้แก่สังคมและประเทศชาติ

การศึกษาซึ่งมีหน้าที่ในการผลิตกำลังคน กับการพัฒนาเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เพราะ การศึกษาเป็นเครื่องมือค้นหา เสริมพูน และนำความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในตัวบุคคลออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม การจัดการศึกษาที่ดีจะช่วยในการเตรียมสร้าง ความมั่นคงให้แก่เศรษฐกิจของประเทศ และในทำนองเดียวกัน การพัฒนาเศรษฐกิจก็ย่อมจะทำให้การศึกษาที่มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นด้วย กล่าวคือ ถ้าประชาชนมีพื้นฐานการศึกษาดี มีความรู้เฉลียวฉลาด สามารถประกอบอาชีพอย่างไ้ผล มีพละกำลังสมบูรณ์ มีวินัยธรรมอันดีงาม และอยู่ในระเบียบวินัยของสังคมแล้ว ก็ย่อมจะทำให้สถานะทางเศรษฐกิจของประเทศชาติดีขึ้นด้วย ดังนั้น การพัฒนาการศึกษาจึงเป็นนโยบายอย่างหนึ่งในส่วนที่จะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติ

---

^m Venn Grant, Man, Education and Work, (Washington D.C., American Council of Education, 1964), p. 157.

ⁿ บุญแสวงศักดิ์, "การวางแผนการศึกษากับการพัฒนาเศรษฐกิจ", ศูนย์ศึกษา, (ปีที่ ๑๑, ฉบับที่ ๓, พฤษภาคม ๒๕๐๗), หน้า ๒๐.

การปรับปรุงการศึกษานั้น มีใจเพียงแต่การสร้างโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือเพิ่มจำนวนห้องเรียน และเพิ่มจำนวนครูให้เป็นการพอเพียง กับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นตามอัตราการเกิดของพลเมืองเท่านั้น ยังจะต้องคำนึงว่า จะต้องจัดการศึกษาโดยให้พลเมืองมีหลักในการประกอบสัมมาอาชีพ มีความรู้และความสามารถในสาขาวิชากรต่าง ๆ ตามสาขาประเภท และระดับของอาชีพที่มีอยู่ในประเทศ ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผลที่ว่าเด็กทุกคนเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไปจากโรงเรียนแล้ว ไม่ว่าจะเป็นต้นไทรระดับโลกก็ตาม ย่อมมีจุดหมายปลายทางอันเดียวกันทั้งสิ้น นั่นคือการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพ คือ "การประกอบกิจกรรมเพื่อฐานะทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นงานสำหรับชีวิตของแต่ละบุคคล"^๕

การประกอบอาชีพ นอกจากจะเป็นวิถีทางที่จะได้ค่าตอบแทนไปซื้อปัจจัยต่าง ๆ มาบำบัดความต้องการทางร่างกาย (physiological needs) แล้วยังเป็นกิจกรรมที่จะสนองความต้องการทางด้านจิตใจ (Psychological needs) และความต้องการทางด้านสังคม (Social needs) ของบุคคลนั้นด้วย กล่าวคือ การประกอบอาชีพมักเปิดโอกาสให้บุคคลแต่ละคนได้ทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ซึ่งจะทำให้บุคคลผู้นั้นเกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และเห็นที่ความต้องการของสังคมในขณะเดียวกัน การประกอบอาชีพยังเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลได้ใช้ความสามารถที่ตนมีอยู่อย่างเต็มที่ และการที่บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ด้วยความสามารถของตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งคนอื่นนั้น ย่อมทำให้บุคคลนั้นเกิดความภาคภูมิใจในตนเองว่าไม่ได้เป็นบุคคลที่ไรค่า

^๕ Carter V. Good, Dictionary of Education, (2 nd. ed., New York, McGraw-Hill Book Company, 1959), p. 191.

^๖ Ann Roe, The psychology of Occupations, (John Wiley and Sons, Inc., New York, 7 th Printing, October 1966), pp. 31-35.

อาชีพของสมาชิกในสังคมหนึ่งจะมีผลต่อสภาพทางเศรษฐกิจของสังคมนั้น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น ความสามารถหรือแรงงานของแต่ละบุคคลจึงไม่ได้มีความหมายสำหรับบุคคลนั้น เพียงลำพังคนเดียวเท่านั้น แต่ยังมี ความหมายถึงกำลังของสังคมหรือประเทศที่เข้าช่วยด้วย ประเทศที่พัฒนาแล้วย่อมจะมีการวางแผนให้ประชากรสามารถประกอบอาชีพต่าง ๆ ในอัตราส่วนที่สมดุลย์กัน เพื่อจะได้จัดสรรให้ใช้ความสามารถของประชากรอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยทั่วไปนั้น เราอาจจำแนกการจ้างงานออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ ๓ ประเภท^๗

๑. อาชีพที่อาศัยแรงงาน (Unskilled Occupation) เช่น

งานกรรมกร งานรับใช้หรือคนงานในโรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ บุคคลที่ทำงานในประเภทนี้มักจะทำอาชีพหรือความชำนาญเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ได้ฝึกฝนมาเป็นวิธีการที่จะได้ปัจจัยอันเป็นความจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต บุคคลประเภทนี้ใช้เวลาไม่มากนักในการที่จะเรียนรู้หรือฝึกฝนอาชีพ เนื่องจากเป็นงานที่ทำได้ง่าย แต่ได้รับค่าแรงงานต่ำ และไม่เป็นที่ยกย่องของสังคมนัก

๒. ฐานะฝีมือหรืออาชีพระดับกลาง (Skilled Occupation) เป็น

อาชีพที่ต้องการการฝึกฝนมากพอที่จะมีความรู้และมีฝีมือในงาน เป็นอาชีพที่เรียกว่า Hand and head work หมายความว่าผู้ประกอบอาชีพประเภทนี้ต้องใช้ทั้งมือและสมองคู่กันไป และใช้เวลาพอสมควรในการที่จะเรียนรู้และฝึกฝนอาชีพอยู่ในโรงเรียน เช่นใช้เวลา ๓ ปี หรือ ๕ ปี ศึกษาวิชาชีพต่อจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ. ๓) เป็นต้น ฐานะฝีมือระดับกลางนี้ย่อมเป็นที่ต้องการของสังคมไทยในปัจจุบันนี้เป็นอย่างมาก เพื่อใช้เป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ อาชีพเหล่านี้ได้แก่ ช่างอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ เลขานุการ พนักงานบัญชี ช่างตัดเสื้อ ช่างเสริมสวย กสิกร ช่างประมง เป็นต้น

^๗ อดัม สมิทท์, "โครงการแนะแนวอาชีพ" บทความแนะแนวการศึกษาและอาชีพ, หน้า ๓๖-๔๕.

๓. อาชีพชั้นสูง (Professional Occupation) เป็นอาชีพที่ต้องอาศัย ความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการเฉพาะอย่างในการแลกเปลี่ยน มาเป็นปัจจัยเพื่อฐานะทางเศรษฐกิจ อาชีพเหล่านี้ได้แก่ แพทย์ วิศวกร ครู สถาปนิก นักกฎหมาย นักปกครองฯ ฯลฯ เป็นต้น บุคคลที่ประกอบอาชีพเหล่านี้มักได้เวลาพอกพูนจากการ ทำงานและได้รับการยกย่องจากทางสังคมสูงกว่าบุคคลที่ประกอบอาชีพในสองประเภท แรกดังกล่าว เนื่องจากบุคคลที่ประกอบอาชีพในประเภทนี้ ต้องใช้เวลาในการศึกษาอบรมและฝึกฝนหาความรู้จำนวนมากกว่า โดยที่จะต้องเรียนรู้วิชาการเบื้องต้นจนจนมเสียก่อน แล้วเลือกเรียนวิชาชีพในสถาบันชั้นสูงตามความถนัด ความสามารถ และความเหมาะสม ทางเศรษฐกิจของแต่ละบุคคล

แต่อย่างไรก็ตาม สังคมหนึ่งๆย่อมมีความต้องการบุคคลที่ประกอบอาชีพทั้ง ๓ ประเภทนี้เสมอ จะขาดบุคคลประเภทหนึ่งประเภทใดเสียมิได้ ตัวอย่างเช่น โรงงานอุตสาหกรรมใดก็ตามจะมีแต่คนชั้นบริหาร วิศวกร หรือนายช่างฝีมือ แต่ไม่มีคนงานหรือ กรรมกรเลย โรงงานอุตสาหกรรมนั้นๆย่อมจะดำเนินงานต่อไปไม่ได้ ดังนั้น บุคคลที่ประกอบอาชีพทั้ง ๓ ประเภทจึงมีความสำคัญ จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน เพื่อร่วมมือกันเป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ

นอกจากอาชีพต่างๆในสังคมจะมีความแตกต่างกันดังกล่าวแล้ว ในส่วนบุคคลแต่ละ คนนั้นก็ยังมีความแตกต่างกันออกไปอีกด้วย เรียกว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคล

(Individual differences,) ความแตกต่างเหล่านี้ได้แก่

๑. ความแตกต่างทางร่างกาย ได้แก่ความแตกต่างทางด้านรูปร่าง ลักษณะ เชื้อชาติ เพศ อายุ ความสมบูรณ์หรือความไม่สมบูรณ์ของร่างกาย เป็นต้น
๒. ความแตกต่างทางจิตใจ ได้แก่ความแตกต่างในด้านสติปัญญา ความสนใจ ความถนัด และความสามารถพิเศษ เป็นต้น

James O. Whittaker, Introduction to Psychology, (Philadelphia and London Toppan Co. Ltd., 1965) , pp. 475 - 477.

๓. ความแตกต่างทางอารมณ์ ความแตกต่างในด้านนี้ได้แก่ ความใจร้อน ใจเป็นหนักแน่น หรืออ่อนทน เป็นต้น

๔. ความแตกต่างทางสังคม ได้แก่ความแตกต่างทางการศึกษา เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ความเชื่อ และ ศาสนา เป็นต้น

เมื่อบุคคลมีความแตกต่างกันในด้านต่างๆดังกล่าว การประกอบอาชีพของแต่ละคนย่อมแตกต่างกันไปเช่นเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตาม การประกอบอาชีพใดๆนั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคลแล้ว ยังต้องคำนึงถึงความต้องการทางสังคมด้วยเช่นเดียวกันจึงจะนับว่าเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมนั้นๆ มิใช่ว่าทุกคนพอใจที่จะเลือกประกอบอาชีพอะไรก็ตามที่หาทำกันไป เช่น คนส่วนมากในสังคมนั้นพอใจที่จะเป็นแพทย์ก็เลือกประกอบอาชีพแพทย์กันหมด ย่อมจะทำให้ขาดแคลนผู้ประกอบอาชีพอื่นๆ เช่นวิศวกร ครู นักกฎหมาย นักการค้า ฯลฯ ซึ่งย่อมจะทำให้สังคมไม่สามารถพัฒนาไปได้เท่าที่ควร ดังนั้น การเลือกประกอบอาชีพของแต่ละบุคคลจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการประกอบอาชีพนั้นนอกจากจะมีผลต่อตนเองและครอบครัวแล้วยังมีผลสะท้อนต่อสังคมส่วนรวมอีกด้วย

รัฐบาลในฐานะที่เป็นผู้บริหารประเทศมีหน้าที่กระจายกำลังคนใหม่ปริมาณเพียงพอในแขนงอาชีพที่ทำการ เพื่อให้ประเทศพัฒนาไปด้วยดี ดังนั้น รัฐบาลจึงจำเป็นต้องจัดส่วนการศึกษาให้แก่เยาวชนอย่างเหมาะสม เพื่อให้การเลือกวิชาที่หาทำกันนั้น เป็นไปตามแนวทางของความต้องการกำลังคนในอนาคต ถ้าพิจารณาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบันในด้านที่เกี่ยวกับการศึกษานั้น จะเห็นได้ว่า สาระสำคัญในการพัฒนาการศึกษาที่เกี่ยวกับระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษามีดังนี้

... รัฐบาลมัธยมศึกษา จะจัดสนองความต้องการด้านอาชีพ เนื่องจากเยาวชนที่เขาศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มีความต้องการที่จะได้รับความรู้ฝึกฝนให้ประกอบอาชีพได้ และผู้รับเทคนิคมีความต้องการกำลังคนที่ได้รับการฝึกฝนด้านอาชีพในระดับนี้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเตรียมความพร้อมความรู้ความชำนาญในระดับนี้กลางเพื่อไปเพียงพอกับการขยายตัวด้านเศรษฐกิจและด้านอื่นๆของประเทศ จะโดยขยายโรงเรียนมัธยมแบบประสมให้มากขึ้น สำหรับโรงเรียนมัธยมหลายอาชีพจะเพิ่งเริ่มในด้านการปรับปรุงหลักสูตร การฝึกงาน และคุณภาพของครู ระดับอุดมศึกษา รัฐบาลจะขยายให้โดยปริมาณผู้สำเร็จการศึกษามากขึ้น โดยเน้นในสาขาวิชาต่างๆลดหลั่นไปตามความจำเป็นทางเศรษฐกิจและสังคมของประ

เทพ ความต้องการกำลังคนในระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆที่จัดว่าสำคัญ เช่น สาขาวิศวกรรม แพทย์ศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ๕

จากสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษา จะเห็นได้ว่ารัฐก็ได้เน้นเรื่องการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะอาชีพในระดับกลางและอาชีพชั้นสูงเป็นอันมาก แสดงให้เห็นว่าการเลือกประกอบอาชีพอย่างเหมาะสมมีความสำคัญอย่างยิ่ง ดังนั้น การเลือกอาชีพของนักเรียนจึงได้เข้ามามีบทบาทอันสำคัญในการที่จะนำไปพิจารณาประกอบการจัดการศึกษาให้สนองความต้องการส่วนบุคคล และความต้องการของทางสังคม

ความต้องการและความพอใจของบุคคลในการเลือกอาชีพย่อมเกิดจากองค์ประกอบหลายประการ เช่น ความสนใจในอาชีพหนึ่งๆ ความถนัด บุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจของแต่ละบุคคล ทัศนคติที่มีต่ออาชีพของบุคคล รวมทั้งทัศนคติที่มีต่ออาชีพของบุคคลอื่นในสังคมด้วย องค์ประกอบเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของเขาวงวน เป็นอย่างยิ่ง ๖๐

นักการศึกษาทางด้านอาชีพได้ให้คำแนะนำไว้ว่า บุคคลจะประสบความสำเร็จในงานอาชีพของตนได้นั้นควรมีคุณสมบัติ ๕ ประการรวมกันคือ มีทักษะในการทำงาน มีความรู้ทางเทคนิค มีเรขาคณิต มีระเบียบวิธี และมีบุคลิกภาพดี แต่บุคคลทุกคนจะมีคุณสมบัติดังกล่าวครบถ้วนทุกประการย่อมหาได้ยาก บางคนอาจมีบางอย่างมาก บางอย่างน้อยไม่ได้สัดส่วนกัน จึงได้มีความแตกต่างในการประกอบอาชีพ และอาชีพนั้นก็มีความหลากหลายอย่างที่มีบุคคลจะต้องเลือกตามอัธยาศัยของตน เนื่องจากอาชีพบางอย่างต้องการทักษะในการทำงานมาก บางอาชีพต้องการกำลังถาวรเป็นส่วนใหญ่ บางอาชีพต้องการความรู้ทางเทคนิคสูงหรือใช้เวลานาน ฐานะมรยาทและบุคลิกภาพเป็นองค์ประกอบอันสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้การทำงานมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น ดังนั้น ในการเลือกอาชีพ บุคคลจะต้องรู้จักตนเอง ควรสำรวจตนเองเสียก่อนว่าตนมีคุณสมบัติอย่างไร และอาชีพชนิดใดเหมาะสมสำหรับบุคคลที่มีคุณสมบัติอย่างไร

๕ สภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, เรื่องเดิม, หน้า ๒๖๓-๒๖๓.

๖๐ Donald E. Super, " A Theory of Vocational Development ", Guidance Readings for Counselors, (New York, Bureau of Publications Teachers College, Columbia University, 1957), pp. 279 - 280.

ดังนั้น การแนะแนวการศึกษาในค่านอาชีพ จึงเข้ามามีบทบาทที่สำคัญในการจัดการเรียน การสอน ในปัจจุบัน

การแนะแนวการศึกษา คือกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักตนเองในค่านต่างๆ เช่น ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ ทัศนคติ รวมทั้งความสามารถพิเศษและความบกพร่องของตนเอง เพื่อจะได้แสวงหาประโยชน์จากคุณสมบัติต่างๆที่ตนมีอยู่ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ในอันที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ปรับปรุงการศึกษาเล่าเรียน สร้างวิถีประสงค์ที่พึงปรารถนาในชีวิต เลือกอาชีพที่เหมาะสมแก่ตน และสามารถนำตัวเองได้ เพื่อการดำเนินชีวิตที่ดี และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข^{๑๑}

ส่วนการแนะแนวอาชีพ เช่นกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนให้เลือกอาชีพ เตรียมการเพื่ออาชีพ เข้าไปประกอบอาชีพ และมีความก้าวหน้าในอาชีพนั้นๆ^{๑๒}

การแนะแนวการศึกษาและการแนะแนวอาชีพ เป็นสิ่งที่แยกออกจากกันอย่างเด็ดขาดไม่ได้ ทั้งนี้เพราะ การตัดสินใจเลือกหลักสูตรและวิชาเรียนนั้นย่อมถือได้ว่าเป็นการเลือกอาชีพ และเตรียมตัวเพื่ออาชีพเช่นเดียวกัน

หลักสำคัญที่เป็นพื้นฐานของการแนะแนวอาชีพก็คือ การพิจารณาความจริง ๒ ประการควบกันคือ การศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล อันได้แก่ ความแตกต่างทางร่างกาย สติปัญญาโดยทั่วไป ความถนัดพิเศษ ความจำกัดบางประการ และบุคลิกภาพ อีกประการหนึ่งก็คือ ความแตกต่างในความต้องการและโอกาสซึ่งมีมากมายของอาชีพต่างๆ^{๑๓} การแนะแนวอาชีพจะเป็นวิธีการช่วยเหลือนักเรียนให้รู้จักเลือกอาชีพต่างๆซึ่งมีอยู่มากมายนั้นให้เหมาะสมแก่ตัวของเขาเองและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมในอันที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ

^{๑๑} วิรัช กฤษมาศ, " การแนะแนวกับการพัฒนาการศึกษาและระดมไรทรัพยากรกำลังคนในปัจจุบัน ", วารสารแนะแนว, (ปีที่ ๒ , ฉบับที่ ๒ , ๒๕๐๖), หน้า ๒๑.

^{๑๒} George E. Myers, Principles and Techniques of Vocational Guidance, (1st ed., New York and London, McGraw-Hill Book Company, Inc. 1941), p. 7.

^{๑๓} Ibid , pp. 4-5.

และสังคมของประเทศชาติ นอกจากนี้ การแนะแนวอาชีพยังจะช่วยส่งเสริมแนวความคิดที่ว่า วิชาชีพทุกประเภทมีความสำคัญในตัวเองเท่าเทียมกัน และสนับสนุนให้นักเรียนได้พิจารณาเลือกวิชา ซึ่งโดยอาศัยหลักความเหมาะสมระหว่างความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ทัศนคติของบุคคล บุคลิกภาพ และเศรษฐกิจของครอบครัว กับความต้องการและสภาพของการทำงานด้านต่างๆ การแนะแนวอาชีพจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองมากขึ้น เข้าใจช่องทางและสภาพในการทำงาน และตัดสินใจเลือกอาชีพได้เหมาะสมและถูกต้องยิ่งขึ้น ตลอดจนก็ช่วยเหลือให้เขาเตรียมตัว สำหรับอาชีพนั้น ได้เข้าไปประกอบอาชีพที่เขาเลือกว่าเหมาะสมแก่ตัวเขา และประสบความสำเร็จ มีความก้าวหน้าในอาชีพนั้นๆ

ตามที่โลกกล่าวมาแล้วว่า บุคคลใดก็ตามจะประสบความสำเร็จในอาชีพใดอาชีพหนึ่งได้ จำเป็นต้องมีคุณลักษณะต่างๆ อันได้แก่ ความรู้ทางเทคนิค ความเฉลียวฉลาด ทัศนคติในการทำงาน มรรยาท และบุคลิกภาพของบุคคลผู้นั้นก็เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่ควรนำมาพิจารณา

ในด้านการจัดการเรียนการสอนนั้น บุคลิกภาพของนักเรียนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่ง ที่ครูควรจะทำความเข้าใจ เพราะอาจจะช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนเอง ปรับปรุงวิธีการจัดชั้นเรียน วิธีการสอน ตลอดจนจัดกิจกรรมต่างๆให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และให้สัมพันธ์กับการเลือกอาชีพ ซึ่งจะสามารถช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความถนัดทางอาชีพ ได้ค้นพบความสนใจที่แท้จริงของตนเอง และได้รับเอาบุคลิกภาพของเขาเอง นอกจากนี้ยังอาจช่วยครูให้ทำการแนะแนวนักเรียนในการเลือกแขนงวิชาเรียนให้เหมาะสม หรือใช้เป็นหลักในการประกอบการพิจารณาเลือกอาชีพที่เข้ากับลักษณะเฉพาะของแต่ละคนได้

ในด้านที่เกี่ยวกับความสนใจในอาชีพของบุคคลนั้น จากการศึกษาของนักจิตวิทยา ถึงงานพัฒนาการของบุคคลในวัยต่างๆ ทำให้ทราบว่า คนเราจะเริ่มสนใจในอาชีพต่างๆตั้งแต่อายุในวัยเด็ก แต่ความสนใจในวันนี้มักจะมุ่งไปยังอาชีพที่คุ้นเคยมากกว่าจะสนใจอาชีพที่เหมาะสมกับระดับสติปัญญาหรือความสามารถของคนเอง บุคคลส่วนใหญ่จะเริ่มเตรียมตัวเองเพื่อเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับระดับสติปัญญา ความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของตนเองถึงต่อเมื่อ

อยู่ในระยะที่เป็นวัยรุ่นนั่นเอง เพราะตามธรรมชาติแล้ว เด็กวัยรุ่นจะเริ่มคิดถึงการค้าเป็นชีวิต
 อย่างอิสระ สิ่งหนึ่งที่จะช่วยสนองความต้องการ เป็นอิสระของเด็กวัยรุ่นก็คือการหาเงินได้ครบ
 ตนเอง ควบคู่กัน จึงทำให้เด็กวัยรุ่นเริ่มคิดถึงอาชีพ ปัญหาที่เกิดขึ้นต่อมาก็คืออาชีพอะไร
 จึงจะเหมาะสมกับตัวเด็ก ดังนั้นในระยะนี้เด็กจึงต้องการการแนะนำอาชีพเป็นอย่างดี เด็กควร
 จะได้รับความรู้อ่างกว้างขวางว่าอาชีพที่เด็กจะประกอบได้มีอะไรบ้าง แต่ละอาชีพต้องการ
 ความสามารถอย่างไรบ้าง ตลอดจนการให้เด็กสำรวจตัวเองว่า ตนเองมีความสามารถและ
 บุคลิกภาพเหมาะสมกับอาชีพชนิดใดบ้าง ส่วนการตัดสินใจขั้นสุดท้ายนั้น ควรจะเป็นการตัดสินใจ
 ของเด็กเอง ทั้งนี้อาจทำได้จากการปรึกษานานาหรือกับพ่อแม่และครูอาจารย์ประกอบกัน

ส่วนในด้านที่เกี่ยวกับระยะเวลาของการเลือกอาชีพนั้น - Ginzberg^{๑๖} นักแนะแนว
 อาชีพผู้หนึ่ง ได้แบ่งกระบวนการเลือกอาชีพของบุคคลออกเป็น ๓ ระยะดังนี้

๑. ระยะที่เลือกอาชีพอย่างเพ้อฝัน (The period of fantasy) ซึ่งเริ่มตั้งแต่วัย
 เด็กจนถึงอายุประมาณ ๑๑ ปี

๒. ระยะที่เลือกอาชีพแบบลองเลือก (The period of tentative choices)
 ซึ่งเริ่มตั้งแต่อายุประมาณ ๑๑-๑๓ ปี

๓. ระยะที่เลือกอาชีพแบบความเป็นจริง (The period of realistic
 choices) ซึ่งเริ่มตั้งแต่อายุ ๑๓ ปี เป็นต้นไป

ถ้าพิจารณาจากช่วงระยะเวลาในกระบวนการเลือกอาชีพตามที่ Ginzberg ได้
 แบ่งไว้ จะเห็นได้ว่า นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยที่
 เริ่มตัดสินใจเลือกอาชีพแบบความเป็นจริงโดยคำนึงถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจ
 ตลอดจนสภาพปัญหาของคุณ

^{๑๕} Arthur T. Jersild, The Psychology of Adolescence, (New York,
 The Macmillan Company, 1957), p. 304.

^{๑๖} Donald E. Super , op. cit., p. 273.

ในประเทศไทยนั้น ได้มีการวิจัยที่เกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนหลายเรื่องด้วยกัน แต่มักจะเป็นการวิจัยที่ศึกษาจากนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ หรือไม่กี่เป็นการศึกษาจากนิสิตนักศึกษาในระดัมนหาวิทยาลัย ซึ่งเมื่อพิจารณาตามอายุแล้ว จะเห็นได้ว่า นักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ นั้น ส่วนใหญ่ยังอยู่ในระยะที่ทำการเลือกอาชีพแบบลองเลือก ส่วนนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยก็อาจจะถือได้ว่าไ้ผ่านการตัดสินใจเลือกอาชีพไปแล้ว สำหรับนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นปีที่สุดท้ายของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเฉลี่ยแล้วจะมีอายุอยู่ในระหว่าง ๑๗-๑๘ ปี ซึ่ง เป็นระยะที่เริ่มทำการเลือกอาชีพแบบความเป็นจริง

ในฐานะที่ผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นครูแนะแนวในโรงเรียนการช่างอุตสาหกรรมราชบุรี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งนักเรียนฝึกหัดครูระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาตอนต้น ซึ่งมีวิชาเทียบเท่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้ ยังมีความสนใจที่จะศึกษาต่อไปว่า นักเรียนที่เลือกอาชีพแตกต่างกันนั้นจะมีบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อจะได้นำผลของการวิจัยมาเป็นแนวทางในการจัดและปรับปรุงบริการแนะแนวของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการแนะแนวอาชีพต่อไป

ความมุ่งหมายทั่วไป

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อสำรวจความสนใจ เกี่ยวกับอาชีพของนักเรียนชายและหญิงในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดราชบุรี
๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพและความต้องการ ประเภทต่างๆ ๑๕ ด้านของกลุ่มนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เลือกอาชีพแตกต่างกัน

ความมุ่งหมายเฉพาะ

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

๑. เพื่อสำรวจว่า
  - ก. นักเรียนชายมีความสนใจที่จะประกอบอาชีพในสาขาใด เป็นจำนวนเท่าไร
  - ข. นักเรียนหญิงมีความสนใจที่จะประกอบอาชีพในสาขาใด เป็นจำนวนเท่าไร

- ๒. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพโดยส่วนรวมระหว่าง
  - ก. นักเรียนชายที่เลือกอาชีพแตกต่างกัน
  - ข. นักเรียนหญิงที่เลือกอาชีพแตกต่างกัน
- ๓. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพแต่ละด้านระหว่าง
  - ก. นักเรียนชายที่เลือกอาชีพแตกต่างกัน
  - ข. นักเรียนหญิงที่เลือกอาชีพแตกต่างกัน
- ๔. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบุคลิกภาพแต่ละด้านของ
  - ก. นักเรียนชายแต่ละกลุ่มที่เลือกอาชีพประเภทเดียวกัน
  - ข. นักเรียนหญิงแต่ละกลุ่มที่เลือกอาชีพประเภทเดียวกัน

ความเชื่อเบื้องต้น

ผู้วิจัยเชื่อว่า

๑. นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระยะที่เลือกอาชีพแบบความเป็นจริง

๒. อาชีพต่างๆที่ได้แจกแจงไว้ในแบบสำรวจจากที่นั้น เปิดโอกาสให้นักเรียนเลือกได้อย่างเสรี

๓. แบบทดสอบบุคลิกภาพ The Edwards Personal Preference Schedule นั้นมีความเชื่อถือได้ เนื่องจากได้มีผู้นำไปเป็นแบบทดสอบในการวิจัยแล้วรวม ๒ ท่านด้วยกันคือนายระจิต ศรีพุทธรัตน์ ในเรื่อง " การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของนิสิตวิทยาลัยการศึกษายุคใหม่กับการรับรู้ที่มีต่ออาจารย์ผู้สอนในปีการศึกษา ๒๕๑๑ " และ น.ส. ละออ พงษ์พานิช ในเรื่อง " การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะที่ปรากฏในกลุ่มคนบางอาชีพ " เมื่อปี ๒๕๑๒ นอกจากนี้ ยังมีความเชื่อว่าแบบทดสอบนี้สามารถวัดบุคลิกภาพด้านต่างๆของนักเรียนได้โดยไม่มีผลลำเอียงทางค่านิยมธรรม

---

^{๑๑} ระจิต ศรีพุทธรัตน์, " การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของนิสิตวิทยาลัยการศึกษายุคใหม่กับการรับรู้ที่มีต่ออาจารย์ผู้สอนในปีการศึกษา ๒๕๑๑ ", วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิถียุทธศาสตร์, กรุงเทพฯ, ๒๕๑๑.

^{๑๒} ละออ พงษ์พานิช, " การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะที่ปรากฏในกลุ่มคนบางอาชีพ ", วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิถียุทธศาสตร์, กรุงเทพฯ, ๒๕๑๒.

สมมุติฐาน

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมุติฐานของการวิจัยครั้งนี้ว่า

๑. นักเรียนชายและนักเรียนหญิง มีความสนใจในการเลือกอาชีพแตกต่างกัน
๒. นักเรียนที่เลือกอาชีพแตกต่างกันย่อมมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน
๓. นักเรียนที่เลือกอาชีพเหมือนกันย่อมมีบุคลิกภาพคล้ายคลึงกัน

คำจำกัดความ

"บุคลิกภาพ" หมายถึงลักษณะของบุคลิกภาพอันเป็นลักษณะทางใจ ประกอบด้วยความต้องการตามต่าง-ซึ่งวัดได้โดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ The Edwards Personal Preference Schedule ซึ่งสร้างโดย Allen L. Edwards ที่โครงสร้างแบบทดสอบนี้โดยผู้พัฒนาชื่อของ Murray และนักจิตวิทยาอีกหลายท่าน

Edwards ได้ให้ความหมายของความต้องการทั้ง ๑๕ ด้านไว้ดังนี้

๑. ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Achievement) ได้แก่ความต้องการทำอะไรให้ดีที่สุด ต้องการความสำเร็จ ชอบทำงานให้เสร็จโดยอาศัยความชำนาญและความพยายาม อยากให้ผู้อื่นเห็นว่าตนเป็นผู้ชำนาญ ต้องการงานอันสำคัญให้เสร็จ หรือทำงานที่หนักๆ ได้อย่างดี ต้องการแก้ไขปัญหาที่ยุ่งยาก ชอบทำอะไรให้ดีกว่าคนอื่น และต้องการจะเขียนระเบียบหรือบทละครได้
๒. ความต้องการเป็นผู้ตาม (Deference) ได้แก่ ความต้องการคำแนะนำจากผู้อื่น อยากรู้ว่าผู้อื่นคิดอย่างไร ชอบทำตามคำสั่งหรือความคาดหวังของคนอื่น ชอบยกย่องใ้เคารพผู้อื่น ชอบชมคนอื่นว่าทำงานได้ดี ชอบรับความเป็นผู้นำของคนอื่น ชอบอ่านประวัติของบุคคลสำคัญ ชอบทำตามประเพณีนิยม และอยากใหญ่โตเป็นผู้ที่ตัดสินใจให้

๓. ความต้องการเป็นระเบียบ (Order) ได้แก่ ความต้องการทำงานให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ชอบวางแผนก่อนลงมือทำอะไรที่ยุ่งๆ ชอบรวบรวมรายละเอียดในงาที่ต้องทำ ชอบเก็บจดหมาย เอกสารขึ้นๆอย่างเรียบร้อย และจัดให้เป็นระเบียบตามระบบใดระบบหนึ่ง ชอบรับประทานอาหารเป็นเวลา ชอบจัดวางแผนการทำงานให้ทุกสิ่งทุกอย่างดำเนินไปอย่างราบรื่นโดย

^{๑๖} Allen L. Edwards, Manual, Edwards Personal Preference Schedule, (The Psychological Corporation, New York, 1959), p. 11.

^{๒๐} Ibid, pp. 5-6 .

ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

๔. ความต้องการแสดงออก (Exhibition) ได้แก่ความต้องการกล่าวสิ่งที่ยึดถือไว้ว่าศักดิ์แหลม
ชอบเล่าเรื่องตลกและเรื่องที่น่าสนใจ ชอบเล่าเรื่องการผจญภัยและประสบการณ์ต่างๆของตน อวด
ใหญ่โตในสิ่ง เก่งและกล่าวถึงรูปร่างหน้าตาของตน ชอบพูดเพื่อยังเพื่อจะดูว่าจะมีผลอย่างไรกับคนอื่น
ชอบพูดเกี่ยวกับความสำเร็จของตน ชอบเป็นจุดสนใจ ชอบมีใครที่ศรัทธาไม่คอยเข้าใจ และถามคำ
ถามหาคำอื่นตอบไม่ได้

๕. ความต้องการพึ่งตนเอง (Autonomy) ได้แก่ความต้องการไปไหนมาไหน ได้มีความ
พอใจ ความต้องการพูดได้อย่างที่คิด ต้องการตัดสินใจด้วยตนเอง ชอบเป็นอิสระ เวลาทำสิ่งต่างๆ
ชอบทำตามสิ่งที่ไม่ตรงตามประเพณีนิยม ชอบหลีกเลี่ยงสิ่งที่ยึดคนอื่นอยากให้เราทำตาม เวลาทำอะไรมัก
ไม่คำนึงว่าคนอื่นจะคิดอย่างไรชอบวิจารณ์บุคคลที่มีอำนาจ และชอบหลีกเลี่ยงการรับผิดชอบและหน้าที่

๖. ความต้องการผูกมิตรกับผู้อื่น (Affiliation) ได้แก่ความต้องการช่วยเหลือเพื่อนๆ
และซื่อสัตย์ต่อเพื่อนๆ ชอบทำสิ่งต่างๆให้เพื่อน ชอบรู้จักคนหน้าใหม่ๆ ชอบมีเพื่อนใหม่มากที่สุดเท่าที่จะ
มากได้ ชอบแบ่งปันสิ่งของกับเพื่อนๆ ชอบทำงานกับเพื่อนมากกว่าทำงานตามลำพัง ชอบสร้างความ
สัมพันธ์กับเพื่อนๆอย่างแน่นแฟ้น และชอบเขียนจดหมายถึงเพื่อนๆ

๗. ความต้องการเข้าใจตนเองและผู้อื่น (Intreception) ได้แก่ความต้องการ
วิเคราะห์แรงจูงใจและความรู้สึกของตนเอง ชอบสังเกตคนอื่น พยายามเข้าใจว่าผู้อื่นรู้สึกอย่างไร
เมื่อพบปัญหา มักเอาใจเขามาใส่ใจเรา มักวิเคราะห์สาเหตุผลของกันเองเห็นว่าเหตุใด เขาจึงทำอย่าง
นั้นมากกว่าจะดูเพียงแต่สิ่งที่เขาทำเช่นนั้น ต้องการวิเคราะห์แรงจูงใจของกันเอง และชอบทำนาย
ว่าคนอื่นจะปฏิบัติอย่างไรในเหตุการณ์หนึ่งๆ

๘. ความต้องการขอความช่วยเหลือ (Succorance) ได้แก่ความต้องการให้ผู้อื่นช่วย
เหลือเวลาเคียดแค้น ชอบให้คนอื่นเฝ้าระวังใจตน ชอบให้คนอื่นแสดงความเมตตากรุณาต่อตน ชอบ
ให้คนอื่นเห็นใจและเข้าใจเมื่อตนประสบปัญหา อยากให้คนอื่นรัก ชอบให้คนอื่นทำอะไรให้ด้วยความ
จริงใจ อยากให้ผู้อื่นปลอบเวลาที่มีความทุกข์ ชอบให้คนอื่นหลยเสียใจด้วยเมื่อตนป่วย และอยากให้
ผู้อื่นให้ความช่วยเหลือเมื่อตนได้รับอันตราย

๙. ความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Dominance) ได้แก่ความต้องการขัดแย้งความคิด
เห็นของผู้อื่น ชอบเป็นผู้นำของกลุ่ม อยากให้ผู้อื่นนับถือตนเป็นหัวหน้า อยากได้รับการเลือกหรือแต่งตั้ง

ให้เป็นผู้ประจักษ์ของกลุ่ม มักตัดสินใจให้กลุ่ม กายาที่ได้รับเชิญให้เป็นผู้ไกลเกลี่ยขัดแย้งซึ่งกันและกันของผู้อื่น ต้องการมีอิทธิพลที่จะชักจูงให้คนอื่นทำตามสิ่งที่ตนปรารถนา ชอบแนะนำและบงการผู้อื่นและชอบบอกคนอื่นว่าควรทำงานอย่างไร

๑๐. ความต้องการยอมรับโทษ (Abasement) ได้แก่ความรู้สึกผิดเมื่อทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดพลาดไป ยอมรับการตำหนิเมื่อมีสิ่งผิดพลาดเกิดขึ้น รู้สึกว่าความเจ็บปวดและความทุกข์ทรมานที่ได้รับนั้นทำให้เกิดผลดีมากกว่าผลเสีย อยากได้รับการลงโทษเมื่อทำผิด รู้สึกสบายใจเมื่อได้ยอมแพ้หรือหลีกเลี่ยงการต่อสู้ อยากสารภาพเมื่อทำผิด รู้สึกเศร้าใจในการที่ตนเองไม่สามารถทนต่อสถานการณ์ต่างๆได้ มักรู้สึกประหม่าเมื่อมีคนที่ไม่เห็นอกว้าวใจช่วย และรู้สึกว่าตนเองดีกว่าผู้อื่นเกือบทุกคน

๑๑. ความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น (Nurturance) ได้แก่ความต้องการช่วยเหลือเพื่อนเวลาเขาเดือดร้อน ชอบช่วยเหลือคนที่ด้อยกว่า ชอบปฏิบัติต่อคนอื่นด้วยความมีน้ำใจและรู้สึกเห็นอกเห็นใจ มักยกโทษให้แก่เพื่อนๆ ชอบทำอะไรเล็กน้อยๆให้คนอื่น ชอบมีน้ำใจต่อคนอื่น ชอบเห็นใจเวลาคนอื่นได้รับอันตรายหรือเจ็บปวด ชอบแสดงความรักใคร่ชอบพอกับคนอื่น และชอบให้คนอื่นใช้เวลาสวดสวดหัวใจให้

๑๒. ความต้องการเปลี่ยนแปลง (Change) ได้แก่ความต้องการทำสิ่งใหม่ๆแปลกๆ ชอบท่องเที่ยว ชอบพบปะคนแปลกหน้า ชอบเปลี่ยนกิจวัตร ชอบกินของใหม่ๆ ชอบรับประทานอาหารตามสถานที่แปลกๆใหม่ๆ ชอบลองทำงานที่ใหม่และไมซ้ำกัน ชอบเปลี่ยนที่อยู่ไปสถานที่ต่างๆ และอยู่ไปเห็นแปลกๆ นิยมการแต่งกายที่ทันสมัย และชอบทำอะไรที่แปลกๆใหม่ๆ

๑๓. ความต้องการอดทน (Endurance) ได้แก่ความต้องการทำงานโดยไม่หยุดจนกว่างานจะเสร็จ ชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายจนเสร็จ ชอบทำงานด้วยความมานะอดทน ชอบคิดแก้ปัญหาไปเรื่อยๆจนกว่าจะแก้ได้ ชอบทำงานชิ้นหนึ่งๆให้เสร็จก่อนที่จะลงมือทำงานชิ้นอื่นต่อไป ชอบทำงานจนคิดเหนื่อยจนเสร็จ ไม่อยากให้มีใครรบกวนเวลาทำงาน และชอบทำงานหรือคิดแก้ปัญหาต่อไปแม้จะดูเสมือนว่าจะยังไม่เห็นทางสำเร็จก็ตาม

๐๐๑๐๐๕

๑๔. ความต้องการคบเพื่อนต่างเพศ (Heterosexuality) ได้แก่ความต้องการออกไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ ชอบทำกิจกรรมทางสังคมร่วมกับเพื่อนต่างเพศ ชอบรักกับเพื่อนต่างเพศบางคนเป็นพิเศษ ชอบอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนต่างเพศ ชอบให้เพื่อนต่างเพศสนใจและเห็นวามรูปร่างหน้าตาของตนรวมมอง ชอบคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศ ชอบอ่านหนังสือหรือบทละครที่มีเรื่องเพศเป็นส่วนใหญ่

ขอมพิงหรือพูดเรื่องขมขื่นเกี่ยวกับเพศ และขอมเกิดความขมขื่นคั่นเด่นเร้าใจในเรื่องเพศ

๑๕. ความต้องการก้าวร้าว (Aggression) ไค้แก่ ความต้องการขัดแย้ง ความคิดเห็นของคนอื่น ขอบนอกคนอื่นว่าตนคิดอย่างไรเกี่ยวกับตัวเขา ขอบวิจารณ์คนอื่นอย่างเปิดเผย ถ้าเห็นสมควร ขอบหัวเราะเยาะคนอื่น หรือตำหนิคนอื่นเมื่อไม่เห็นด้วยกับเขา ขอบแกล้งคนอื่นที่สมประมาทคน มักโกรธง่าย ขอบโทษคนอื่นเมื่อมีสิ่งผิดพลาดเกิดขึ้น และขอบอ่านหนังสือพิมพ์ที่มีเรื่องชาตกรรมและเรื่องรุนแรงอื่น ๆ

" การเลือกอาชีพ " หมายถึงความสนใจของนักเรียนที่ประกบอาชีพใดอาชีพหนึ่งหลังจากที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าไปแล้ว อาชีพต่าง ๆ แบ่งออกเป็นหมวดหมู่ตาม — การจำแนกอาชีพของ Ann Roe ซึ่งจัดเป็นหมวดหมู่ตามกิจกรรมของอาชีพนั้น ๆ ซึ่งมีด้วยกันทั้งหมด ๔ หมวด ดังนี้

หมวดที่ ๑ อาชีพเกี่ยวกับการให้บริการต่าง ๆ (Service) ไค้แก่ อาชีพ บาบอำเภอ ปลัดอำเภอ นักสังคมสงเคราะห์ นางพยาบาล มุขพยาบาล พนักงานชวเลข พนักงานธุรการ พนักงานพิมพ์ดีด พนักงานถือท้ายเรือ ช่างตัดผม ช่างเสริมสวย ช่างเร็บตัดผม พนักงานในโรงแรม พนักงานคลัง พนักงานวิทยุ

หมวดที่ ๒ อาชีพเกี่ยวกับธุรกิจ (Business Contact) ไค้แก่อาชีพ ก้วหนและนาหน้า คนขายของในร้านชำ และผู้จัดการร้านค้า

หมวดที่ ๓ อาชีพเกี่ยวกับองค์การต่าง ๆ (Organization) ไค้แก่อาชีพ เลขาธิการ นักบัญชี ช่างเขียนแบบ บานสำรวจ บายพหารมด นาพหารเรือ บายพหารอากาศ นาพหารแผนที่ ชาราชการ

หมวดที่ ๔ อาชีพเกี่ยวกับเทคโนโลยี (Technology) ไค้แก่อาชีพ วิศวกรโยธา วิศวกรไฟฟ้า วิศวกรขงกล วิศวกรเหมืองแร่ วิศวกรเคมี วิศวกรการบิน ผู้บังคับการเรือ ช่างอุตสาหกรรมต่าง ๆ ช่างตัดเบ็บเสื้อผ้า ช่างตัดเย็บรองเท้า ช่างเครื่องหนัง ช่างแก้นาฬิกา ช่างเงินทอง ช่างเจียรนัยเพชรพลอย ช่างเครื่องลงมือ เป็นต้น

หมวดที่ ๕ อาชีพเกี่ยวกับกลางแจ้ง (Outdoor) ไค้แก่อาชีพ คนห้าเหมืองแร่ ช่างสำรวจ กลสิกร ชาวประมง นักธรณีวิทยา

หมวดที่ ๒ อาชีพเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ (Science) ได้แก่อาชีพ
นักเคมี นักฟิสิกส์ นักวิทยาศาสตร์ทั่วไป นักวิทยาศาสตร์การเกษตร แพทย์ เภสัชกร
พนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์

หมวดที่ ๓ อาชีพเกี่ยวกับวัฒนธรรมโดยทั่วไป (General Cultural)
ได้แก่อาชีพ ทนายความ ผู้พิพากษา อัยการ ครู นักประพันธ์ นักเขียนบทความ นักโฆษณา
สถาปนิก

หมวดที่ ๔ อาชีพเกี่ยวกับศิลปะและการบันเทิง (Arts and Entertainment)
ได้แก่อาชีพ นักดนตรี นักร้อง นักแสดง ช่างเขียน ช่างปั้นแกะสลัก ช่างออกแบบ ช่างตัด
ผ้า ช่างย้อมสี ช่างถ่ายรูป

"นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดระยอง" หมายถึง

๑. นักเรียนที่กำลังศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ในโรงเรียนรัฐบาล และ
โรงเรียนราษฎร์ ที่เปิดสอนถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ทั้งชายและหญิง
๒. นักเรียนที่กำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ในโรงเรียนอาชีวศึกษา ทั้ง
ชายและหญิง
๓. นักเรียนที่กำลังเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาคอนคต (เทียบ
เท่าชั้น ม.ศ.๕) ในโรงเรียนฝึกหัดครู
๔. โรงเรียนทั้งหมดตั้งอยู่ในจังหวัดระยอง

ขอบเขตของการวิจัย

๑. การวิจัยครั้งนี้จำกัดเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ (สายสามัญ)
มัธยมศึกษาปีที่ ๖ (สายอาชีพ) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาคอนคต ในเขตอำเภอ
เมือง อำเภอโพธาราม และอำเภอจอมบึง ในจังหวัดระยอง รวม ๓ อำเภอเท่านั้น
๒. การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีใจคำนึงถึงตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความแตกต่างในระดับ
สติปัญญาฐานะทางเศรษฐกิจ แคลง่างใด
๓. การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างของบุคลิกภาพ ระหว่าง
นักเรียนเพศเดียวกันนั้น ไม่เป็นการเปรียบเทียบระหว่างเพศตรงกันข้ามแต่อย่างใด

การวิจัยอันพึงเกี้ยวข้อง

การวิจัยภายในประเทศไทย

ความที่ได้อ่านมาแล้วว่า ในประเทศไทย ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพของ
นักเรียนในระดับชั้นต่างๆหลายท่านด้วยกัน ดังจะกล่าวต่อไปนี้

ในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ บ.ส. เชียงใจ พึ่งพระเกียรติ^{๖๖} ได้ทำการสำรวจความสนใจ
ในอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย (ม.๖ เคมี) ในจังหวัดพระนคร และธนบุรี และ
ได้พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย สนใจอาชีพแพทย์มากที่สุด รอง
ลงมาได้แก่อาชีพ ทหารบก วิศวกรช่างกล ครู ตำรวจ ทหารเรือ ทหารอากาศ เกษตรกร
นักดนตรี นายช่างเรือ สถาปนิก นักการเมือง นักร้อง และนักมวย ส่วนนักเรียนหญิงมีใจ
สนใจในอาชีพแพทย์มากที่สุดเช่นกัน รองลงมาได้แก่อาชีพครู พยาบาล เกษตรกร เสนา
บุการ ทหารอากาศหญิง เกษตรกร นักบัญชี นักสังคมสงเคราะห์ ผู้พิพากษา และจิตรกรตาม
ลำดับ

พ.ศ. ๒๕๐๔ นายประชุม นิยม^{๖๗} ได้ทำการสำรวจความสนใจของนักเรียนต่าง
ชั้นในจังหวัดพระนคร โดยใช้วิธีส่งแบบสอบถามไปให้นักเรียนตอบ เพื่อทราบทัศนคติและ
สนใจของนักเรียนที่มีต่อวิชาที่เรียน การเลือกอาชีพ และนักเรียนจะเลือกอาชีพใดตรงกับวิชา
ที่เรียนหรือไม่ ประชากรที่ใช้ในการสำรวจครั้งนี้มีจำนวน ๑๕๒.๓ คน เป็นนักเรียนช่างกล
ชาย ๕๕.๑ คน และนักเรียนช่างกลพระนครเหนือ ๒๕๖ คน ผลการสำรวจปรากฏว่า นักเรียน
ช่างกลส่วนมากมีความสนใจที่จะประกอบอาชีพที่ได้ใช้วิชาที่ตนได้เรียนมา ส่วนในเรื่องเกี่ยวกับ
การทำงานและอาชีพนั้น นักเรียนต้องการเลือกอาชีพรับราชการ เป็นส่วนใหญ่ โดยได้เหตุผล
ว่า มีความก้าวหน้าและควรมั่นคง อาชีพที่นักเรียนเลือกรองลงมา คือ พนักงานในองค์กร

^{๖๖} เชียงใจ พึ่งพระเกียรติ, " การสำรวจความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ",
วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๐.

^{๖๗} ประชุม นิยม, " การสำรวจความสนใจของนักเรียนช่างกล ในจังหวัดพระนคร
ที่มีต่อการเลือกอาชีพ ", " วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๐๔.

รัฐบาล โดยให้เหตุผลว่า สวัสดิการดีและมีรายได้เป็นเศษมาก มีนักเรียนอยู่ส่วนน้อยที่ออกจาก
เลือกอาชีพตัวเอง โดยให้เหตุผลว่าเป็นอาชีพที่มีอิสระมากที่สุด

พ.ศ. ๒๕๐๕ น.ส. ศศิณี สุขทวี^{๒๔} ได้ทำการศึกษาทัศนคติและความสนใจในอา
ชีพของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปักกิ่งมา เกียวแพทย์ และเตรียมแพทย์ เชียงใหม่ ไนบห
วิทยาลัยแพทยศาสตร์ปรากฏว่า นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่เลือกอาชีพเองในขณะที่
ปักกิ่งมาแพทย์ส่วนมากตอบว่า การศึกษาเลือกอาชีพนั้น มีความรคลาสนับสนุนแนะนำหรือเฝ้า
ให้ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเลือกอาชีพที่มั่นคง เป็นอันดับหนึ่ง ส่วนนักเรียนเตรียมแพทย์
เลือกอาชีพที่หาประโยชน์แก่ผู้อื่นเป็นอันดับแรก อย่างไรก็ตาม นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
และนักเรียนเตรียมแพทย์ต่างก็พอใจที่จะเลือกอาชีพที่มีมั่นคง แม้ว่าจะมีรายได้ต่ำ มากกว่า
ที่จะเลือกอาชีพที่มีรายได้ดีแต่ขาดความมั่นคง มีนิสิตนักศึกษาเป็นจำนวนน้อยที่เลือกอาชีพเป็น
โอกาสให้ได้ใช้ความสามารถพิเศษ หรือที่เปิดโอกาสให้ได้ฝึกความเป็นผู้นำ

พ.ศ. ๒๕๐๖ นายปัญญา วานิชยาการ^{๒๕} ได้ทำการสำรวจทัศนคติของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ ๕ ในจังหวัดนครราชสีมาที่มีต่ออาชีพ ส่วอย่างที่ได้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียน
ชายและนักเรียนหญิงจากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์จำนวน ๔๕๐ คน ในการวิจัย
ครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาถึงความนิยมและความไม่นิยมในอาชีพต่างๆตลอดจนทัศนคติของ
นักเรียนที่มีต่ออาชีพในปัจจุบัน ปรากฏว่า นักเรียนชายอยากเป็นวิศวกรและแพทย์มากที่สุด
รองลงมาคือ สถาปนิก ครู คารภาพยนตร์ และเสมียนพิมพ์อีก ส่วนนักเรียนหญิงสนใจที่จะรับ
ราชการและเป็นแพทย์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ผู้จัดการร้านค้า ครู
วิศวกร และสถาปนิก

---

๒๔ ศศิณี สุขทวี, " ทัศนคติและความสนใจของนักศึกษาที่มีต่ออาชีพ ", วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีสาขาศรีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๕.

๒๕ ปัญญา วานิชยาการ, " การสำรวจทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕
ที่มีต่อสายอาชีพ (จังหวัดนครราชสีมา) ", วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีสาขาศรีบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬ
าลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๖.

พ.ศ. ๒๕๐๖ น.ศ. สุณี ชนสาร สมบัติ^{๒๕} ได้ทำการศึกษาตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ จำนวน ๕๓๐ คน จากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในจังหวัดต่างๆ ในภาคกลางของประเทศไทย ปรากฏว่า นักเรียนชายเลือกอาชีพวิศวกรมากที่สุด รองลงมาได้แก่อาชีพแพทย์ นักธุรกิจ (นักลงทุน นักอุตสาหกรรม) สถาปนิก ผู้บริหาร และเกษตรกร ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพครูมากที่สุด รองลงมาได้แก่อาชีพแพทย์ นักบัญชี เลขาบุการ และนักสังคมสงเคราะห์

น.ศ. วารุณี ฮัสวีร์วัฒน์^{๒๖} ได้ทำการศึกษาตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ในภาคเหนือของประเทศไทยจำนวน ๕๐๘ คน จากโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ รวม ๑๕ โรงเรียน ปรากฏว่า นักเรียนชายเลือกอาชีพวิศวกรเป็นลำดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่อาชีพแพทย์ เกษตรกร ตำรวจ นักการเมือง และทหาร ส่วนนักเรียนหญิงเลือกอาชีพครูมากที่สุด รองลงมาได้แก่ พยาบาล เกษตรกร นักสังคมสงเคราะห์ และนักบัญชี

น.ศ. ฉลวย กิ่งศิริกมลกุล^{๒๗} ได้ทำการศึกษาตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ในภาคใต้ของประเทศไทย จำนวน ๕๔๘ คน จากโรงเรียนราษฎร์ ๑๐ โรงเรียน ปรากฏว่า นักเรียนชายเลือกอาชีพวิศวกรมากที่สุด รองลงมาได้แก่ พยาบาล แพทย์ นักบัญชี และเลขาบุการ

^{๒๕} สุณี ชนสาร สมบัติ, " ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ในภาคกลางของประเทศไทย ", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีศาสตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๖.

^{๒๖} วารุณี ฮัสวีร์วัฒน์, " ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ในภาคเหนือของประเทศไทย ", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีศาสตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๖.

^{๒๗} ฉลวย กิ่งศิริกมลกุล, " ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ในภาคใต้ของประเทศไทย ", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีศาสตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๖.

น.ส. ชีคารัทน์ บุญนุช^{๖๕} ได้ทำการศึกษามาตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย จำนวน ๓๘๖ คน จากโรงเรียนราษฎร์และโรงเรียนรัฐบาลทั้งหมด ๑๐ โรงเรียน ปรากฏว่า อาชีพที่นักเรียนเลือกกันมากที่สุดแก่ แพทย์ ครู พยาบาล วิศวกร เมสซิงเจอร์ นักบัญชี ตำรวจ นักการเมือง และเกษตรกร

ในปีเดียวกัน น.ส. ละออ พงษ์พานิช^{๖๖} ได้ทำการวิจัยเรื่อง บุคลิกลักษณะของบุคคลในอาชีพครู แพทย์ และวิศวกร ประชากรคือ ครูชาย ๓๐ คน และหญิง ๓๐ คน แพทย์ชาย ๖๗ คน และหญิง ๓๓ คน วิศวกรชาย ๑๐๐ คน ซึ่งเป็นสมาชิกของสมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย ชมรมสมาคมนักเรียนไทย และวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดประกอบอาชีพอยู่ในเขตจังหวัดนครราชสีมาและธนบุรี เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบบุคลิกภาพ E P P S (The Edwards Personal Preference Schedule) ปรากฏว่า ครูหญิงมีความต้องการเป็นผู้ควบคุม และความต้องการขอความช่วยเหลือมากกว่าครูชาย แต่ในแง่ความต้องการเป็นระเบียบ และความต้องการคบเพื่อนต่างเพศ ครูชายมีความต้องการเป็นระเบียบ และความต้องการเข้าใจตนเองและผู้อื่นมากกว่าแพทย์ชาย แต่ในแง่ความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น เติเตียนความต้องการก้าวร้าว แพทย์หญิงมีความต้องการเข้าใจตนเองและผู้อื่น ความต้องการขอความช่วยเหลือ และความต้องการเปลี่ยนแปลงมากกว่าแพทย์ชาย แต่ในแง่ความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น และความต้องการคบเพื่อนต่างเพศ และมีความต้องการก้าวร้าวมากกว่าครูหญิง ความต้องการเป็นผู้ควบคุม และมีความเข้าใจใจตนเองและผู้อื่นสูงสุดในกลุ่มครู รองลงมาคือ แพทย์ และวิศวกรน้อยที่สุด ความต้องการเป็นระเบียบสูงสุดในกลุ่มครู รองลงมาคือวิศวกร และแพทย์น้อยที่สุด ความต้องการเข้าใจตนเองและความต้องการคบเพื่อนต่างเพศสูงสุดในกลุ่มวิศวกร รองลงมาคือแพทย์และวิศวกรน้อยที่สุด ความต้องการก้าวร้าวสูงสุดในกลุ่มแพทย์ รองลงมาคือวิศวกร และครูน้อยที่สุด

^{๖๕} ชีคารัทน์ บุญนุช, " ตัวประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒราชบุรี, ๒๕๑๖.

^{๖๖} ละออ พงษ์พานิช, เรื่องเดิม.

การวิจัยในประเทศ

ส่วนการวิจัยที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพนั้น ได้มีผู้ทำการวิจัยหลายท่านด้วยกัน เช่น ก.ศ. ๑๕๕๗ Edwards ^{๓๑} ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษาชายและหญิง ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยหลายแห่งในสหรัฐอเมริกา. จำนวนทั้งสิ้น ๑๕๐๘ คน เป็นชาย ๗๖๐ คน และหญิง ๗๔๘ คน และบุคคลหัว ๆ ไป ที่ไม่ใช่ศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น ๔๘๖๓ คน เป็นชาย ๔๐๖๖ คน และหญิง ๘๙๖ คน ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างแบบทศนิยม E P P S ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาชายและหญิงมีความต้องการต่างกัน นักศึกษาชายมีความต้องการมากกว่านักศึกษาหญิงในด้านความต้องการสัมฤทธิ์ผล ทั้งตนเอง มีอำนาจเหนือคนอื่น คนเพื่อนต่างเพศ มีความต้องการก้าวร้าว แต่ในด้านความต้องการยกของผู้อื่น บุกริไม่สู้กับผู้อื่น เข้าใจตนเอง และผู้อื่น ขอความช่วยเหลือ ขอมอบให้ โห้ความช่วยเหลือ ความต้องการเปลี่ยนแปลงน้อยกว่านักศึกษาหญิง ส่วนบุคคลหัว ๆ ไปนั้น ผู้ชายมีความต้องการมากกว่าผู้หญิงในด้านความต้องการสัมฤทธิ์ผล ทั้งคือไปนี้ แลสงออก ทั้งตนเอง มีอำนาจเหนือคนอื่น อคห คบเพื่อนต่างเพศ และความต้องการก้าวร้าว แต่ขอกว่าในด้านความต้องการยกของผู้อื่น ความเป็นระเบียบ บุกริไม่สู้กับคนอื่น เข้าใจตนเองและคนอื่น ขอความช่วยเหลือ ขอมอบให้ โห้ความช่วยเหลือ และความต้องการเปลี่ยนแปลง

ก.ศ. ๑๕๖๐ Miller ^{๓๒} ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพที่มีต่ออาชีพ กลุ่มตัวอย่างคือบุคคลในตำแหน่งหัวหน้าผู้ควบคุม เลขาธิการแผนกธุรกิจ และคนงานซึ่งอยู่ในสมาคม Y M C A ทั้งหมด เลือกรุ่นแบบกลุ่มละ ๕๐ คน ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างแบบทศนิยม M P I และ E P P S ผลการวิจัยปรากฏว่า มีความแตกต่างกันบางอย่างมีนัยสำคัญระหว่างบุคลิกภาพของคนใน ๓ กลุ่ม กล่าวคือบุคลิกภาพเปลี่ยนไปตามชนิดของอาชีพ ที่บุคคลกระทำอยู่

๓๑

Allen I. Edwards, op. cit., pp. 9 - 10.

๓๒

Jr. Sutherland Miller, "The Relationship of Personality to Occupation, Setting and Function", (Dissertation Abstract, Vol. 21, No. 4, 1960), p. 3518.

Hamachek และ Hori^{๓๓} ได้ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการของนักเรียนฝึกหัดครูชาย และหญิง ในมหาวิทยาลัยมิชิแกน กลุ่มตัวอย่างประชากร คือนักเรียนฝึกหัดครูจำนวนทั้งสิ้น ๒๖๖ คน เป็นนักเรียนฝึกหัดครูหญิงสาขาประถม ๗๗ คน สาขามัธยม ๗๖ คน และนักเรียนฝึกหัดครูชาย สาขามัธยม ๔๕ คน ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบทดสอบ E P P S ปรากฏว่า นักเรียนฝึกหัดครูชายสาขาวิชามัธยมมีความต้องการเข้าใจตนเองและคนอื่นมากกว่านักศึกษาระดับอื่น ๆ ส่วนนักเรียนฝึกหัดครูหญิงสาขาประถม มีความต้องการมากกว่านักศึกษาระดับอื่น ๆ ในด้านความต้องการถูกโมตรีกับคนอื่น ๆ เข้าใจตนเองและคนอื่น ๆ ขอความช่วยเหลือ บอกรับโทษ และความต้องการเปลี่ยนแปลง แต่บอกรว่าในด้านความต้องการสัมฤทธิ์ผล ทั้งตนเอง มีอำนาจเหนือผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่น และความต้องการก้าวร้าว นอกจากนี้ นักเรียนฝึกหัดครูหญิงสาขาวิชามัธยมยังมีความต้องการคบเพื่อนต่างเพศ บอกรว่านักศึกษาระดับอื่น ๆ อีกด้วย สำหรับนักเรียนฝึกหัดครูชายมีความต้องการมากกว่านักศึกษาระดับอื่น ๆ ในด้านความต้องการก้าวร้าว แต่บอกรว่าในด้านความต้องการเป็นผู้นำ ถูกโมตรีกับคนอื่น ขอความช่วยเหลือ บอกรับโทษ ช่วยเหลือผู้อื่น และความต้องการเปลี่ยนแปลง นักเรียนฝึกหัดครูหญิงมีความต้องการบอกรว่านักศึกษาระดับอื่น ๆ เกือบทั้งหมด ยกเว้น ความต้องการคบเพื่อนต่างเพศ ผลการวิจัยยังแสดงอีกว่า นักเรียนฝึกหัดครูหญิง มีความต้องการมากกว่านักเรียนฝึกหัดครูชาย ในด้านความต้องการถูกโมตรีกับคนอื่น ขอความช่วยเหลือ และความต้องการเปลี่ยนแปลง แต่บอกรว่าในด้านความต้องการมีอำนาจเหนือคนอื่น ความต้องการก้าวร้าว และความต้องการทั้งตนเอง เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มทดลองทั้งสามกลุ่มนี้ ไม่แตกต่างกันเลยในด้านความต้องการคบเพื่อนต่างเพศ

๓๓

Herman Roemmich , " The Need Structure of Public " Journal of Educational Research, (Vol. 61, No. 1 , September 1967), pp. 24 - 26 .

ก. ค. ๑๕๖๗ Elton ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของอาชีพ กับการ
 เลือกอาชีพซึ่งจะเป็นเครื่องทำนายบุคลิกภาพและความถนัดของนิสิตชาย โดยศึกษาจากนิสิตชั้นปีที่
 ๑ จำนวน ๔๗๕ คน ที่เข้าศึกษาในภายหลัง ของปีการศึกษา ๑๕๖๕ ที่มหาวิทยาลัย
 Kentucky โดยใช้แบบทดสอบ ACT (American College Test) สำหรับวัดความถนัด
 และใช้แบบทดสอบ OPI (Omnibus Personality Inventory) สำหรับทดสอบบุคลิก
 ภาพ ผลของการวิจัยปรากฏว่า อาชีพที่นิสิตชายเลือกกันมากที่สุดได้แก่อาชีพ วิศวกร - เกษตรกร
 และเทคนิควิทยา รองลงมาได้แก่อาชีพแพทย์ นักบริหาร นักปกครอง นักธุรกิจ นักศิลปะ
 นักมนุษยวิทยา และนักวิทยาศาสตร์ ตามลำดับ เป็นที่น่าสนใจ เกกว่านี้มีนิสิตเป็นจำนวนร้อยละ
 ๒๕.๑๑ ไม่สามารถจะตัดสินใจที่จะเลือกอาชีพได้ นิสิตที่ไม่อาจจะตัดสินใจเลือกอาชีพได้นี้
 มีคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพด้านบทบาทของความเป็นชายสูงกว่านิสิตที่เลือกอาชีพศิลปะและมนุษย
 วิทยา และมีคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพด้านความอดทนและความเป็นตัวของตัวเองสูงกว่านิสิต
 ที่เลือกอาชีพ วิศวกร - เกษตรกร และเทคนิควิทยา แต่ต่ำกว่าในคะแนนเฉลี่ยของความถนัด
 นอกจากนี้ยังมีคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพด้านอารมณ์ เข้าสังคมสูงกว่านิสิตที่เลือกอาชีพนักบริหาร -
 นักปกครอง นิสิตที่เลือกอาชีพนักบริหารและนักปกครองมีคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพด้านบทบาท
 ของความเป็นชายต่ำกว่านิสิตที่เลือกอาชีพวิศวกร - เกษตรกร - เทคนิควิทยา นิสิตที่เลือกอาชีพ
 นักธุรกิจและการเงิน มีคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพด้านความอดทน และความเป็นตัวของตัวเอง
 สูงกว่านิสิตที่เลือกอาชีพในสาขาวิทยาศาสตร์ วิศวกร เกษตรกร เทคนิควิทยา และแพทย์ แต่
 ต่ำกว่านิสิตที่เลือกอาชีพในสาขาศิลปะ และมนุษยวิทยา

Charles F. Elton , " Male Career Role and Vocational Choice :
 Their Prediction with Personality and Aptitude Variables " (Journal of
 Counseling Psychology , Vol. 14, No. 2 , July 1967) , pp. 100 - 104 .

ในปีเดียวกัน Elton และ Rose^{๗๕} ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนิสิตหญิงที่เลือกอาชีพแตกต่างกัน โดยศึกษาจากนิสิตหญิงชั้นปีที่ ๑ จำนวน ๒๐๗ คน ที่เข้าศึกษาในภาคหลังของปีการศึกษา ๑๙๖๕ ที่มหาวิทยาลัย Kentucky เจนเดียวกับ โดยใช้แบบทดสอบชนิดเดียวกันกับที่ได้ทดสอบกับนิสิตชายทั้งกลุ่มมาแล้ว ผลของการวิจัยปรากฏว่า นิสิตหญิงที่เลือกอาชีพแตกต่างกันนั้น มีบุคลิกภาพและความถนัดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๑ อาชีพที่นิสิตหญิงมีความสนใจเลือกมากที่สุดได้แก่อาชีพ ช่างสังคมนาฬิกา และครู รองลงมาได้แก่ แพทย์ นักศิลปะ - มนุษยวิทยา นักบริหาร - นักปกครอง นักวิทยาศาสตร์ และนักธุรกิจการเงิน ตามลำดับ และมีนิสิตเป็นจำนวนร้อยละ ๒๑.๐๘ ไม่สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งได้ เกี่ยวกับบุคลิกภาพนั้น การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า นิสิตที่ไม่สามารถเลือกอาชีพได้นั้น มีคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพด้าน ความเข้าใจทางการศึกษา (Scholarly Orientation) ต่ำกว่านิสิตที่เลือกอาชีพศิลปะและมนุษยวิทยา แต่สูงกว่านิสิตที่เลือกอาชีพแพทย์ในด้านความอดทนและความเป็นตัวของตัวเอง (Tolerance and Autonomy) นิสิตที่เลือกอาชีพช่างสังคมนาฬิกา - ครู มีคะแนนเฉลี่ยของบุคลิกภาพด้านบทบาทของความ เป็นชาย (Masculine Role) ต่ำกว่านิสิตที่เลือกอาชีพนักวิทยาศาสตร์หรือแพทย์ แต่ต่ำกว่านิสิตที่เลือกอาชีพศิลปะ - มนุษยวิทยา ทางด้านการแนะนำทางการศึกษา นิสิตที่เลือกอาชีพธุรกิจการเงิน และนิสิตที่เลือกอาชีพแพทย์ มีคะแนนเฉลี่ยทางด้านการแนะนำทางการศึกษาต่ำกว่านิสิตที่เลือกอาชีพศิลปะ - มนุษยวิทยา

๗๕

Chales F. Elton and Harritte A. Rose, " Significance of Personality in the Vocational Choice of College Woman ", (Journal of Counseling Psychology, Vol. 14, No. 4 , July 1967), pp. 293 - 300 .